CONSELL DE COL·LEGIS DE METGES
DE CATALUNYA

DOCUMENT DEL CCMC DE DATA 17 DE JUNY DE 2015 EN RELACIÓ A LA GUIA D'ACTUACIÓ INFERMERA D'URGÈNCIES I EMERGÈNCIES PREHOSPITALÀRIES DE SERVEI D'EMERGÈNCIES MÈDIQUES, SA

El CCMC ha tingut accés a la Guia d'actuació infermera d'urgències i emergències prehospitalàries editada en el mes d'abril de 2015 que ha elaborat Sistema d'Emergències Mèdiques SA (SEM) i mitjançant la qual s'estableixen unes pautes d'actuació adreçades al personal d'infermeria que viatja en vehicles de Suport Vital Avançat i en els que l'infermer actua sota la coordinació del Centre Coordinador.

Aquesta Guia es configura com un recull de procediments estàndards d'emergències i urgències prehospitàlàries del SEM enfocat a l'atenció infermera i en el que s'especifiquen quins son els casos en què, inicialment, l'infermer pot atendre de manera autònoma i en quins necessita el recolzament i les indicacions del metge del centre de coordinació.

Aquesta Guia s'emmarca en un procés de reestructuració de l'atenció a les urgències i emergències que pretén la racionalització dels recursos esmerçats en atenció a les necessitats reals de les demandes assistencials i la seva aplicació pràctica, pot comportar l'assumpció de determinats rols propis dels professionals de la medicina per part de professionals d'infermeria ja que atribueix a infermeria la realització d'algunes competències que son pròpies de la professió mèdica.

Aquest Consell ja va tenir la ocasió de pronunciar-se, en el document de posició de data 17 de novembre de 2010, sobre la delegació de funcions dels metges a infermeria i de quines eren les condicions en que aquesta podia dur-se a terme, de conformitat amb la Ley 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias.

D'aquests texts en podem extreure que:

1. És al metge a qui correspon, per la seva formació i competència, la indicació i realització de les activitats dirigides a la promoció i manteniment de la salut, a la prevenció de la malaltia i al diagnòstic, tractament i terapèutica i rehabilitació dels pacients.

2. En un entorn de treball en equips multidisciplinaris, els metges poden delegar de forma voluntària a altres professionals de l'equip assistencial competències que tinguin el caràcter de delegables, i sempre d'acord amb protocols interns per a processos concrets prèviament establerts de manera conjunta per l'equip.

3. Per delegar és imprescindible que l'equip estigui constituït, que la competència sigui delegable, que la capacitació de la persona que rep la delegació sigui objectivable, si pot ser mitjançant la oportuna acreditació i que sigui reconeguda explícitament pel centre de treball.

4. És necessari que aquesta protocol·lització i delegació d' actuacions–que ha de ser concreta- estigui fonamentada en la confiança i coneixement recíproc de les capacitats dels seus membres, evitant la seva universalització i/o la imposició als professionals, tant qui delega, com a qui rep la delegació.

5. El metge que delega unes competències que li son pròpies no podrà desentendre's de l'aplicació efectiva dels protocols i de la supervisió de les activitats delegades, a fi de verificar que les funcions concretes es facin sota els criteris de la bona praxi.

6. Les especials circumstàncies en que es presta l'assistència sanitària d'urgències i/o d'emergències fan que en aquests processos de delegació de funcions entre professionals s'hagi d'extremar la diligència en el compliment de les previsions legals i la cautela en la seva implementació.

Ateses les anteriors consideracions i donat que el diagnòstic i la prescripció terapéutica son elements nuclears i essencials de les competències del metge i no d' infermeria, sol·licitem que:

I.- Es garanteixi que el treball en equip i la delegació d'actuacions entre metges i infermeria es realitza d'acord amb les previsions normatives que s'han resumit en els anteriors punts 1 a 6 d'aquest document. Entenem, doncs, que cal incorporar aquests criteris a la Guia, a fi de clarificar els conceptes de col·laboració i coordinació entre els professionals de la medicina i de la infermeria.

II.- Atès que la Guia està destinada a regular les actuacions de tot l'equip, d'urgències i emergències prehospitalàries i per tant és recomanable la revisió de la Guia, eliminant tot allò que pugui significar una atribució universalitzada, o feta de manera ambigua, en l'àmbit del SEM, de les competències dels metges a infermeria. Aquesta revisió, que hauria de començar pel propi títol del document, caldria fer-la extensiva a la resta de procediments que s'hi contemplen.